

Hänvisning
Er begäran VN/32290/2024

Arbets- och näringsministeriet

Kontaktperson
Teresa Mattsson Westmark
Personalsamordnare

Kirjaamo.tem@gov.fi

Anni Savolainen
Dataskyddsombud

Ärende

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till ny lag om plattformsarbete

Ålands landskapsregering har den 8 juli 2026 fått en begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till ny lag om plattformsarbete. I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om plattformsarbete. Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2831 av den 23 oktober 2024 om förbättrade arbetsvillkor för plattformsarbete.

I propositionen föreslås stiftandet av en ny lag om plattformsarbete med syfte att förbättra arbetsvillkoren och arbetsförhållandena inom plattformsarbete, att fastställa en rätt yrkesställning samt för att fastställa skyddet för personuppgifter i plattformsarbete. Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2831 om förbättrade arbets- och anställningsvillkor vid plattformsarbete, även kallat Plattformsdirektivet.

För att nå dessa mål föreslås i lagen bestämmelser om metoder som förbättrar transparensen vid algoritmisk verksamhetsledning, om krav gällande säkerhet och hälsa vid algoritmisk verksamhetsledning, om skydd för personuppgifter som kompletterar dataskyddsförordningen samt om förbud mot repressalier och om påföljdsavgifter. Fastställandet av korrekt sysselsättningsstatus för personer som utför plattformsarbete främjas genom att det föreskrivs om en presumtion om anställningsförhållande som under vissa förutsättningar innebär att bevisbördan för anställningsförhållandets rättsliga karaktär överförs till plattformsföretaget. I lagen om plattformsarbete föreslås dessutom, i syfte att bekämpa grå ekonomi och förebygga utnyttjande av arbetskraft, bestämmelser om plattformsföretags skyldighet att identifiera personer som utför plattformsarbete och

genom skäligen åtgärder säkerställa att avtalsvillkor som strider mot god sed eller annars är oskäligen inte tillämpas i avtalsförhållandet.

Enligt regeringens proposition avses lagen om plattformarbete träda i kraft den 2 december 2026.

Behörighetsfördelning

Till arbetsrätten hör arbetsavtal, arbetarskydd, arbetstid, samarbete inom företag, arbetstagares medinflytande och kollektiv arbetsrätt. Enligt självstyrelselagen (1991:71) för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om arbetsrätt enligt 27 § 21 punkten, med undantag av tjänstekollektivavtal för landskapets och kommunernas anställda och med beaktande av vad som stadgas i 29 § 1 mom. 6 punkten och 29 § 2 mom.

Landskapsregeringen konstaterar därmed att den föreslagna lagen berör rättsområden som faller inom rikets behörighet.

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om behandling av personuppgifter prövades i samband med att landskapet fick sin första lagstiftning om personregister vid landskaps- och kommunalförvaltningen i början av 1990-talet. Varken personregister eller dataskydd fanns angivet som ett särskilt lagstiftningsområde i den då gällande självstyrelselagen, vilket även är fallet i den gällande självstyrelselagen. Högsta domstolens prövning vid lagstiftningskontrollen gjordes i förhållande till ett landstingsbeslut enligt vilket i riket gällande personregisterlag och personregisterförordning skulle gälla i landskapet, dock enbart i förhållande till rättsområden inom den privata sektorn där landskapet hade lagstiftningsbehörighet. Högsta domstolen konstaterade i sitt beslut från den 27 juni 1991 att då personregisterlagen innehåller allmänna stadganden om personregister kommer den att beröra ett stort antal rättsområden. Högsta domstolen nämnde arbetsavtal, arbets- och bostadsförmedling samt, med vissa begränsningar, näringsrätten som exempel på områden inom landstingets behörighet som skulle komma att beröras av dessa allmänna stadganden om personregister. Högsta domstolens utlåtande innebär att landskapet har behörighet gällande skyddet av personuppgifter inom de rättsområden som landskapet annars också har behörighet inom enligt självstyrelselagen. Således hör behandling av personuppgifter i samband med arbetsrätt till rikets lagstiftningsbehörighet.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen har inte tagit del av hela förslaget på svenska utan endast propositionens huvudsakliga innehåll och paragraftexten. Enligt 38 § självstyrelselagen för Åland ska skriftväxling mellan statliga myndigheter och landskapsregeringen ske på svenska.

Om ett lagstiftningsärende inte är av särskild betydelse för Åland, men det ansvariga ministeriet anser att det vill informera landskapsregeringen om ärendet eller bereda

landskapsregeringen tillfälle att yttra sig får informationen ges med en tillräcklig sammanfattning på svenska av de huvudsakliga lagförslagen och paragrafförslagen på svenska, vilka samtliga exempelvis kan ingå i ett betänkande som i övrigt publicerats enbart på finska. Landskapsregeringen gör bedömningen att den översättning som gjorts är tillräcklig för att landskapsregeringen ska kunna avge sitt yttrande. Landskapsregeringen yttrar sig således enbart över den information som finns på svenska.

Landskapsregeringen har inga anmärkningar mot utkastet till proposition och finner inte heller några bestämmelser som skulle stå i strid med självstyrelselagen eller landskapslagstiftning.

Lantråd

Katrin Sjögren

T.f. Personalsamordnare

Teresa Mattsson Westmark